

Telegraful

Organ național-biseri

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Loco

Str. Schewis

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor, după invoeală

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 5074 Bis.

CONCURS

În institutul teologic «Andreian» din Sibiu e vacant postul de profesor de cântări și de tipic, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin până la 1 August a. c. st. v.

Cererile de concurs sânt a se înainta la Consistorul arhidiecezan provăzute cu documentele:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu școlar de maturitate.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificățiune preoțesc.
5. Testimoniu de serviciu.
6. Alte documente recomandatoare.

Salarul e cel normal pentru profesori de cântări și tipic.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 23 Iunie 1921.

Consistorul arhidiecezan.**Sectele religioase**

În unele din județele țării se lucrează cu strădanie oarbă la răspândirea doctrinei împotriva statului și a bisericilor românești.

Secta «nazaricușilor», sau așa zișilor «pocăiți», se înrădăcinase cu deosebire în ținuturile bănățene înainte de război. Acum după război, aderenții săi au început din nou a se spori în satele noastre prin o propagandă puternică susținută din afară.

Atât pocăiții, cât și celelalte secte a baptiștilor, adventiștilor șcl., prin mijloace bănești, primite în secret din străinătate, își recrutează adepții mai vârtos între țărănimea română ardeleană și bănățeană.

Nu se cunosc încă, în amănunte, deosebirile între religiile sectelor amintite. Mai bine cunoscuți par a fi nazarinenii sau pocăiții. Ei n'au făcut și nu fac mare taină din refuzul lor d'a se supune la exerciții de arme, sub cuvânt că «poruncile» credinței lor nu admit apărarea cu armă împotriva dușmanului. Faptul acesta care ar putea contribui la slăbirea forțelor statului, este exploatat de comuniștii tuturor țărilor: Nazarinenii, cari propovăduiesc «pacea» sub orice condițiuni, sânt subvenționați, — pe temeiul serviciilor aduse cu voie sau fără voie cauzei socialiste, — cu largă mână din partea acelorora.

Prin urmare, autoritățile românești au procedat corect, când au luat măsuri de a

opri activitatea distrugătoare a sectariilor pocăiți, instrumente în mâni comuniste, și când întru apărarea intereselor mari ale tuturor cetățenilor, s'a ordonat închiderea fără amânare a caselor de rugăciuni ale nazarinenilor din Ardeal și Bănat.

Cu sectele baptiste și adventiste s'a făcut excepție și, — între marginile ce nu amenință turburarea liniștii publice, — li s'a acordat dreptul de-a se organiza pentru ezercițiul cultului în adunări locale ținute în case de rugăciune și deschise în condiții anumite, cu autorizație ministerială, — așa, ca sub titlul de «predicator», să nu se poată introduce în mijlocul țărânimii orce agent bolșevic, cu care voește să ne hărăzească Moscova, sau Budapesta, sau alte centre.

Din părțile aradane și bihorene se zvonește că autoritățile locale ar teroriza pe sectari, și că țărâni români, întruniți în case de rugăciuni, ar fi fost împărăștiți și chiar bătuți de jandarmi. Dacă sectarii erau «pocăiți», — ceea ce este foarte probabil, — conform ordonanței publicate trebuiau disolvați, — bătuți firește nu. Zvonurile spun, că unii dintre cei încăpăținați și lărmuitori au fost luați în bătae; dar, dacă într'adevăr va fi vorbit și ciomagul, cazul se va cerceta și vinovatul se va pedepsi neapărat.

Nu-i trebuință, nici în combaterea pocăiților, de bătae. Există mijloace pașnice, culturale, pentru a face față curentelor potrivnice și dăunătoare: predicile, potrivite timpului și satului, șezătorile, ținute de cărturari; întrunirile, împreunate cu citirea cărților și ziarelor scrise pentru popor, — lumină, cât de multă lumină!

Ședințele Sf. Sinod

În ședința de Luni s'a discutat chestiunea organizării facultății teologice și numirea de titulari la catedrele vacante. S'a hotărât să se țină concurs pentru ocuparea acestor catedre.

În ultima ședință, ținută Marți, s'a luat în discuție cazul preoților din Basarabia, pedepsiți de către consistorul de acolo.

Arhiepiscopul Gurie al Chișinăului și Hotinului a făcut o lungă expunere privitoare la aceasta.

Sinodul a luat act de aceasta și a rugat pe arhiepiscop să grăbească soluționarea acestui conflict, în spiritul dreptății creștinești.

Sinodul a hotărât apoi ca revista Sf. Sinod să apară în luna Septembrie, cu un comitet de redacție ales de Sinod.

Episcopul de Argeș a cerut să se facă un singur model de antimisă, și s'a hotărât să se intervină la ministerul cultelor să delege un pictor care să execute aceste modele.

Sinodul va interveni pe lângă guvern, ca acesta să ceară guvernului grecesc dreptul de

independență asupra mănăstirii Prodromul dela muntele Atos.

La ora 2 d. a. dl ministru al cultelor, O. Goga, a citit decretul regal de închidere a sesiunii extraordinare.

Ședința s'a ridicat la ora 2 și jumătate.

Școlile confesionale

și

Casele naționale

Pe vremea stăpânirii maghiare ni s'a impus construirea de școli confesionale după un anumit tip general, cu clase de 10 m. lungime și 6-30 lărgime, luminate numai dela partea stângă a elevilor și cu intrarea din dreapta despre catedră dintr'o anticamera de cel puțin 20 m.² întindere pe înălțimea minimă de 3-00 m., ear a claselor de 3-80—4-00 m., la mai multe clase se cerea și o cancelarie cam de 20 m.², ear pentru o singură clasă era suficientă locuința învățătorului, compusă din două odăi de locuit: una culină cu cămară și pivniță, cu intrarea separată și fără comunicație directă cu școala.

Avem deci prin cele mai multe locuri câte o clădire de școală în apropierea bisericii, la care putem atașa «Casa națională» cu câte o sală mare de 70—80m² de reprezentații, producții artistice, distracție și joc, la care trebuie separat adaptat un vestibul de intrare și așteptare cu casă și garderobă, și o odă de găteală, — toaletă, — apoi o bibliotecă, sală de citit, odă de consultație (chibzuit), două odăi pentru însoțirea agricolă sau comercială și două pentru reuniunea de muzică etc., încât ușor se pot grupa și combina aceste încăperi pe lângă clădirea școlii confesionale, așa ca și clasele se poată fi luate în legătură și ajutor la festivități sau reprezentații extraordinare.

În sensul acesta arhitectul consistorial se oferă a da indicațiunile necesare, schițând gruparea încăperilor în combinație cu școala confesională și dând lămuririle necesare despre costul și modul de construcție, pe baza cărora se pot stabili și precisa speșele cerute pentru înființarea «Casei naționale» în apropiere de biserică și în combinație cu școala, ca împreună cu toate acestea instituții și fără jignirea condițiilor speciale la care ține preotul, învățătorul și primarul fiecărei comune, să se poată face progresele culturale cerute de timpurile nouă.

Pamfilie.

Loteria „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român

«Asociațiunea», cea mai veche însoțire culturală la românii de pretutindeni, și-a propus să înfăptuiască o parte însemnată din problemele culturii românești.

Iată vre-o câteva din aceste probleme :

I. Ridicarea de monumente artistice în amintirea eroilor și faptelor mari din trecutul românesc, cari să amintească de vrednicia înaintașilor și de datoriile sfinte ale urmașilor.

Așa a: fi o capelă pe câmpia Turzii, în locul unde a perit de mâna călăilor străini Mihai Viteazul, cel dintâi înfăptuitor al României mari.

O statuie lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia unde a intrat triumfător ca cel dintâi domn al tuturor românilor.

O statuie lui Avram Iancu în Cluj, unde s'a oțelit sufletul său de mare român în anii când a învățat a.olo.

O copie a columnei lui Traian din Roma, monumentul glorios al originii noastre, înaintea palatului Asociațiunii din Sibiu.

Un monument comemorativ lui Horia, Cloșca și Crișan în Alba-Iulia, unde au fost franți pe roată de dușmanii neamului nostru.

Alte monumente comemorative s'ar înălța la Șelimbăr, unde marele voivod Mihai Viteazul a învins pe dușmanul său, principele Andrei Batori; la Mesteacăn, de unde a pornit mișcarea de eliberare a lui Horia; la Fântânele și Abrud unde Moșii lui Avram Iancu au bătut pe vrăjmașii cari ne încălcău hotarul.

Probleme însemnate ar mai fi: aranjarea unui muzeu istoric al anilor 1848—49 în casa lui Avram Iancu din Vidra, care să fie oglinda adevărată a acestor ani de greu sbucium, apoi îngrijirea amfiteatrului și antichităților dela Grădiște, vechea capitală a Daciei, Sarmisegetuza (Ulpia Traiană).

II. A doua serie de probleme importante este a caselor naționale, cu biblioteci și muzee regionale, în toate centrele mai de seamă.

Aceste case și așezăminte naționale sânt absolut necesare nu numai pentru a imprima un caracter mai românesc orașelor noastre, atât de străine și înstrăinate, ci și din considerații de natură practică.

Iată pentru-ce «Asociațiunea» ar dori să edifice un șir întreg de case naționale, potrivit cu împrejurările locale, în următoarele centre :

Cluj, Oradea mare, Timișoara, Sighetul Maramurășului, Târgul Mureșului, Arad, Deva, Sighișoara, Satu-mare, Năsăud, Brașov, Bistrița, Reghin, Aiud, Diciosânmărtin, Făgăraș, Caransebeș, Mureș-Ludoș, Boroșeș, Brad, Lăpuș, Bala mare, Șimleul-Silvaniei, Tulgheș, Alba-Iulia, Blaj, Bran și Jibău.

III. A treia serie de probleme este aceea a bibliotecilor populare.

Precum în trecut ne-a unit cartea românească, așa trebuie să ne unească și în viitor. Cartea e una din cele mai mari puteri ale lumii. Ea nu poate să lipsească din nici o comună românească.

«Asociațiunea» a tipărit și până acum, deocamdată câte un număr pe lună din biblioteca sa populară. Mai târziu pot să apară acești numeri și mai des.

Rugăm deci și la acest loc toate comunele românești, constituite în agenturi ale «Asociațiunii», cari până acum nu au biblioteci românești, să se adreseze prin directorii de despărțăminte biroului central pentru a li se trimită astfel de biblioteci.

În felul acesta nu credem să mai rămână comună nelnzestrată cu carte românească.

Bibliotecile «Asociațiunii» se administrează după regulament special.

IV. Pentru realizarea deplină a acestor probleme nu sânt de ajuns mijloacele momentane. Trebuie create și mereu augmentate fonduri cu menirea de a păstra și întregi toate aceste lucrări și în viitor.

Dându-și seama de aceste trebuințe, adunarea generală a «Asociațiunii», ținută în 17 și 18 Octomvrie 1920 la Oradea mare, a admis mai multe fonduri cu menirea de a servi diferitele noastre scopuri culturale.

Asociațiunea administrează și primește în administrare orice fond cu menire culturală națională, rugând și de astă dată pe toți oamenii de bine să contribuie cu obolul lor pentru augmentarea fondurilor.

V. A cincia serie de probleme ar fi, în sfârșit, întregirea caselor naționale centrale, existente astăzi pe teritoriul din Sibiu, strada Șaguna Nr. 6 și 8. —

Iată câteva serii de probleme din cele mai importante.

Crezând că va putea realiza toate acestea «Asociațiunea» a cerut guvernului să-i încuviințeze aranjarea unei loterii de clase.

Loteria a și încuviințat-o ministeriul de finanțe sub Nr. 35211/920 în înțelegere cu cel de interne.

Asociația a și contractat tipărirea loturilor, care în curând se vor pune în vânzare.

Vor fi 4 (patru) trageri, la care se vor sorta câștiguri în suma de

6.000.000 (șase milioane) lei.

Câștigurile principale vor fi de câte 100.000 (una sută de mii) lei; alte 200.000 (două sute de mii) de câștiguri dela 100 de mii lei în jos. Câștigurile de 20 (douăzeci) lei vor fi în cărți și tablouri istorice românești executate artistic.

Costul unui lot e 20 (douăzeci) lei și se vor putea cumpăra dela biroul central al Asociației, Sibiu, str. Șaguna 6, precum și dela băncile asociate în «Solidaritatea».

Placate mari și mici vor aviza la timpul său marele public despre locul de cumpărare al loturilor.

Cu loturile Asociației vor umbla și agenți voiajori, înzestrați cu legitimațiile necesare.

Loturile sânt împărțite în serii alfabetice de câte 50.000.

Persoanele, care doresc să li se rezerve numeri și serii anumite, sânt rugate să-și comunice dorințele de urgență biroului central al Asociației.

Tragerea întâi, la care se vor sorta câștiguri în valoare 1.500.000 lei, adică un milion, cincisute de mii lei, se va ținea la 31 Decemvrie a. c.

Acestea am ținut să le spunem pentru orientare cu privire la această însemnată loterie cu menire culturală.

Și acum cine vrea să câștige și să promoveze cu banii săi mărețele probleme culturale, amintite mai înainte, să grăbească la cumpărarea loturilor Asociației!

Din Bucovina

Se anunță din Cernăuți:

La facultatea de teologie din capitala bucovineană, științele teologice se predau și acuma și în limba germană și în cea ruteană, ca pe timpul de înflorire a persecutării românilor de către Austria.

Statul nu controlează pe absolvenții facultății de teologie, ori de dau garanție din punct de vedere social și politic — lucru, care se făcea în Austria, când era vorba de români. Și astfel fiecare rutean, absolvent al facultății noastre de teologie devine preot, fără ca statul să se folosească de dreptul său, de a controla trecutul adeseori foarte compromișător al acestor tineri, cari deveniți preoți, nu odată propovăduiesc la saie idei dăunătoare statului român, bisericii românești și neamului românesc.

Toate facultățile universităților românești pretind astăzi, ca științele să se învețe mai ales în limba română; singură facultatea din teologică Cernăuți, care ar trebui să ceară lucrul acesta mai mult, eliberează încă și acuma absolutorii studenților, cari și-au făcut educația de preot pentru această parte a României, numai în limba ruteană și cea germană. Această împrejurare atrage o mulțime de tineri ruteni la teologie.

Naționalismul recunoscut al rutenilor, care le dictează să muncească pe orișice cale la întunecarea orișicărei conștiinți naționale și la trezirea artificială numai a unei conștiinți naționale rutene în masele largi ale sătenilor Bucovinei, este motiv care îndeamnă pe cei mai buni și cei mai treji tineri ruteni să intre în rândul clerului bucovinean. Faptul că în anul acesta școlar au fost hirotoniți în preoți vre o

14 ruteni și numai vr'o 6 români, iar la facultatea teologică sânt înscriși peste 40 de ruteni și numai 20 și ceva de români bucovineni, vorbește destul de limpede, cât de iminentă este rutenizarea clerului bucovinean.

E timpul să se îndepărteze limba ruteană și germană dela facultatea de teologie și din seminarul clerical din Cernăuți; e timpul suprem ca statul să controleze atitudinea politică și socială a tuturor teologilor, cari se hirotonesc; e timpul suprem, să se primească în seminar toți teologii români și să se elimineze toți aceia, cari nu respectează pretențiunile statutului acestui institut, care a dat neamului românesc din Bucovina multe generații de preoți vrednici și de români buni, cari au știut să țină trează conștiința națională a poporului român din Bucovina în tot timpul asupririlor austriace, pregătind astfel zi cu zi întruchiparea de astăzi a României Mari.

Dela Asociația clerului «Andrei Șaguna»

Comunicări

Dela biroul provizor al Congresului preoțesc din Chișinău am primit următoarea adresă:

«Congresul general preoțesc ținut la 1 și anul trecut 1920 a hotărât ca anul acesta congresul preoțesc să se țină la Chișinău și de aceea în ziua de 30 Mai curent, cu prilejul congresului «Societății ortod. naț. a femeilor române», cu binecuvântarea I. P. S. Arhiepiscop al Chișinăului și Hotinului D. D. Gurie am luat contact cu un însemnat număr de P. C. preoți din Chișinău, împreună și cu un număr de P. C. preoți din celelalte provincii desrobite, veniți la congresul amintit; și după oarecari lămuriri și manifestări de frățască și entuziastă dragoste creștinească și românească, cu toți am convenit ca congresul din Chișinău să se țină în zilele de: 4, 5 și 6 Octomvrie stil nou anul curent.

De comun acord s'au fixat chestiunile de tratat la congres și anume:

I. Rolul pastoral al preotului în împrejurările actuale.

II. Situația socială, morală și materială a preotului față de ceilalți factori sociali.

III. Preoțimea și politica.

IV. Asociațiunile preoțești (deși s'a tratat și anul trecut).

Aceste 4 chestiuni se vor trata de câte doi referenți din fiecare din provinciile, ce alcătuiesc România mare: Muntenia, Moldova, Ardealul, Basarabia și Bucovina, aleși din sinul preoțimii respective; iar în ziua premergătoare congresului toți referenții se vor întruni, își vor comunica părerile și impresiile respective și apoi le vor armoniza, ca astfel să se formeze *un tot unitar*, care apoi în congres va fi expus de un delegat al P. C. referenți și care apoi va depune la birou înscris fie referatul în întregime, fie numai concluziile.

P. C. preoți Basarabeni cu mulță dragoste au binevoit a-și lua frățasca însărcinare, de a se îngriji de primirea și găzduirea P. C. membri ai congresului, delegați și aleși ai cercurilor preoțești, cum și a celor ce vor participa la congres din proprie inițiativă, cari vor veni în Chișinău; iar membrilor biroului congresului trecut, rămânându-ne sarcina de a pregăti cele de trebuință pentru convocarea și întrunirea celui de al III-lea congres la Chișinău. —

Și până când se va întruni Comitetul Central al Asociației noastre pentru a delibera asupra celor necesare, rog pe cei-ce au dragostea și se simt îndemnați să pregătească referate asupra vre-unuia din punctele programului, să se anunțe secretarului general. Asemenea se vor anunța cei-ce doresc să participe la acel congres, pentruca să ne putem orienta asupra delegaților.

La consfătuirea dela Chișinău precum și la alcătuirea programului Congresului secretarul general a luat parte activă și întreține legătura cu biroul provizor, așa că este în măsură a da toate deslușirile celor ce s'ar interesa, și până când se vor da amănunte asupra participării la Congres.

Secretarul general.

Adunarea bisericii reformatate din Ardeal

Ungurii din Ardeal au ținut Sâmbătă în sala teologiei reformatate din Cluj o adunare confesională.

Cel dintâi a luat cuvântul Zeyk, președintele comitetului bisericesc reformatat din Ardeal. După ce face un istoric al crizelor ivite după război, spune că trebuie să se pretindă autonomia deplină pe teren cultural și bisericesc.

După deschiderea adunării, s'au trimis telegrame M. S. Regelui și dlui general Averescu — ambele telegrame în ungurește. (!)

Secretarul citește darea de seamă din ultimii trei ani referitor la chestii bisericești.

S'au făcut apoi propuneri pentru separarea eparhiei reformatate dela Tisza.

Se citește în urmă jurământul episcopului Nagy, pe care episcopul a spus că-l va respecta făcând cunoscut schimbările prin care a trecut biserica reformatată din Ardeal în ultimii ani.

Se arată că în anul 1920 biserica reformatată a cheltuit aproape 20 de milioane.

Congresul a cerut respectarea articolului 9 și 10 din tratatul de pace și a articolului 3 punctul 1 și 6 din hotărârile dela Alba-Iulia, referitor la drepturile minorităților.

Citind ziare

Biserica și Școala:

Moravurile noastre s'au laicizat în așa măsură, că preotul satelor noastre, venit cu afaceri la centrul diezei, cu sau fără brâu roșu, fără genă întră într'un cabaret, unde până la miezul nopții ascultă din producțiile așa numiților artiști. Firește, nu observă mirarea lumii adunate acolo, că un preot a fost în stare să facă asemenea paș nesocotit. Iată o greșală, care nu rămâne neobservată de străini, cu atât mai puțin o putem ierta noi preotului nostru rămas neorientat despre concepția demnității clasei ce o reprezintă.

Nici aceea n'o pot înțelege, că preoțimea dela sate, ba chiar și cea din orașe, și-a făcut formală deprindere din jocul de cărți. Preotul trebuie să aibă preocupări cu mult mai nobile, distracțiile lui trebuie să fie adecvate stării lui sociale, ca și prin acestea exemplul viu să fie înaintea credincioșilor săi. Dar jocul de cărți nu poate fi socotit între asemenea distracții, privit din ori-ce punct de vedere. Pentru că, dacă îl ții distracție, apoi te-ai înșelat pe tine, perzând timpul cu nimicuri, dacă însă nu e distracție, atunci ai gândul să înșeli pe altul. Morală dară nu află în el, — când dela preot mai vartos morală așteptăm!

Ce să zic despre preoții dela orașe cari, împreună cu cei dela sate, în plină ziua, la cafeneaua cea mai elegantă, se pasionează de acest joc atunci, când preotul trebuie să fie lipsit de pasiuni în asemenea sens?! Nu arareori se amestecă în joc și câte un dignitar și lumea stă mirată, că toți acești preoți n'au alt lucru, sau că chemarea lor nu le impune alte datorii, decât să-și cheltuiască energia timp de patru—cinci ore fără nici un folos?!

Din rapoartele prezidenților secțiilor în plin congresul nostru preoțesc din anul acesta cu mult regret s'a constatat, că multe despărțăminte protopopești nici nu s'au organizat, iar cât privește activitatea, numai slabe licăriri s'au putut observa și numai în puține locuri, mai vartos în cercuri religioase, o activitate mai pronunțată și mai conștientă.

Aici cată să mă pronunț în contra practicei cu ocaziunea întrunirii cercurilor religioase, când preoții fac slujba sfântului maslu asupra credincioșilor bolnavi adunați în număr mai mare. Ei, să recunoaștem că timpul minunilor a trecut și nici că e mai lipsă ca noi, preoții, să săvârșim minuni. Parohianul, care a stat șase — șapte ani la desebite fronturi, poate să aibe boală de altă natură, de care prin credință nu se poate mântui. Ignoranța nu l lasă să spună adevărul, și eu din practica mea pastorală pot să mărturisesc, că asupra unui asemenea bolnav, deși a cerut slujba sfântului maslu, n'am săvârșit-o, pentru că am simțit muștrare de conștiință să nu l luminez, că pentru asemenea morburii spitalul este locul vindecător, — dar un asemenea bolnav nici nu e vrednic de această slujbă.

Ne plângem, că nu avem dotații splendide și prin urmare nu putem împlini datorințele noastre către familie. Sânt adevărate aceste stări, dar să nu uităm că dacă credincioșii nu ne respaltesc mai bine pentru prestațiunile noastre, este, că ei așteaptă un echivalent mai la nivel, sau ceva mai substanțial, care să i povățuiască, să-i lumineze și tot atunci să le facă bucurie sufletească.

Dela sate

— In chestia reunirii bisericilor —

În Nr. 27 al «Unirii» părintele Victor al Suciagului încearcă să răspundă la un articol apărut în Nr. 29 al «Telegrafului Român» prin care «Părintele Terenție» se îndrepta către bunii preoți ai bisericii unite cari trăiesc aproape de sufletul neschimbat al poporului, și îi invita să se lapede de «firma» străină a «unirii», care nu e primită de popor nici azi după 200 de ani. Părintele Victor al Suciagului nu se oprește de loc asupra chestiunii, că «firma» unirii trecut-a sau nu în sufletul poporului, ci face excursiune nouă spre — Roma.

Eu trăiesc într'o parohie, unde sânt ortodoxi și uniți, și putem constata zilnic, că poporul, cu toate apucăturile ce se ivesc din când în când, n'a primit nimic din ale «unirii» cu papa. La noi, în comună, toată deosebirea ce o face poporul e, că unii se țin de «biserica din sus», alții de «biserica din jos», fiind bisericile așezate una mai la deal, alta mai la vale.

În ziua de sfințele Rusale am ieșit amândoi preoții în țarină și, fiind holdele în una și aceeași parte a hotarului, ne-am așezat unul la o parte, altul în altă, — dar cântările se auzeau dela o grupă la alta.

În aceeași zi câțiva fruntași ai bisericii unite mi-au zis: «Vai, părinte, cum ne doare sufletul, că noi românii de-o limbă și de-o lege ne rugăm lui Dumnezeu în 2 locuri. Sub unguri, orcum, era alta, — dar azi, în România-Mare, nu mai poruncesc ungurii...».

Eată mentalitatea poporului, cinstită și românească. El nu știe de Roma papală, el știe că sântem *români* de-o limbă și de-o lege. El nu se uită spre Vatican, ci spre București: de acolo răsare soarele. Nu comisia de specialiști, nici preoții cari în seminariile dela Oradea-mare, Ungvár și Pesta au crescut mai mult în spirit romano-catolic și unguresc, decât duh în românesc — o să schimbe «firma», ci poporul, care vede și simte, că a sosit vremea ca noi românii de pe acestea plaiuri frumoase ar trebui să fim o turmă și un păstor.

Cojocna, 7 Iulie 1921.

George Suciu,
preot ortodox.

Apela minerale și stațiunile balneo-climaterice din Ardeal

de Dr. Emil Țeposu și Dr. Liviu Câmpeanu

E întâia carte de acest soi la noi: un fel de Baedeker restrâns, care are un anumit scop — să facă tuturor cunoscute comorile țării noastre. Distinsul profesor la facultatea de medicină din Cluj Dr. Iacobovici a avut o frumoasă inspirație, când a îndemnat pe dnii Țeposu și Câmpeanu să adune materialul necesar pentru această carte. O inspirație care e egală cu o faptă bună pentru care nu găsim destule laude. Dl profesor Dr. Iacobovici a înțeles mai bine decât orișicine importanța ce-o poate avea o amănunțită dare de seamă asupra stațiunilor balneo-climaterice ale Ardealului.

Cel ce se interesează de ele va avea ori când la îndemână conspectul tuturor stațiunilor descrise fidel, cu informațiuni rigurose științifice adecă exacte.

Cartea se citește și cu multă plăcere: e scrisă frumos și cu entuziasm. Autorii vor avea mulțumirea care nu se spune a bolnavilor cari caută isvorul tămăduirii. Ni se dă încă odată ocazia să ne convingem de bogățiile terapeutice extraordinare ale «Ardealului frumos». Lucrarea are și un alt folos: statul sau societăți particulare vor fi atât de pricepute, ca să-și plaseze capitalul întru dezvoltarea acestor comori naturale ce le avem. Lumea nu trebuie să a lerge veșnic în străinătate îmbogățind vecinii, când poate avea aceleași frumuseți tămădui-

toare și la noi. O astfel de carte n'o putem primi decât cu cea mai mare bucurie. Mai avem o singură dorință: tinerii autori să se îngrijească și de acum înainte de adunarea informațiilor cu privire la complectarea, restaurarea și schimbările prin care vor trece stațiunile noastre balneo-climaterice, pentru nouile ediții ale acestei cărți, cari nu vor întârzia, să nu fie anacroniste. Cartea se poate comanda din București la «Viața Românească». V.

Nr. 4894 Bis.

CONCURS

La institutul teologic «Andreian» din Sibiu e vacant postul de **Duhovnic**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termen până la 1 August a. c. stil vechi.

Dela concurenți se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu școlar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificățiune preoțesc.
5. Adevăriniță despre serviciul preoțesc.
6. Alte eventuale documente despre serviciul preoțesc.

Duhovnicul va avea locuința și întreagă întreținerea în institut, apoi un salar corespunzător.

Cererile sânt a se adresa Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 23 Iunie 1921.

Consistorul arhidiecezan

Știrile zilei

Principesa Elisabeta și românii. Dl N. Iorga în Neamul Românesc scrie: O știre ne vine din Balcanii închiși acuma nouă. Principesa Elisabeta a vizitat valea Aspropotamului și a întâlnit aici o populație românească, bucuroasă peste măsură de a vedea, în mijlocul oficialității grecești, pe Domnița noastră ca viitoare Regină a lor. I s'a vorbit românește, princesa a răspuns românește, și rare ori cuvinte în limba noastră au putut face atâta bucurie unor ascultători setoși să le asculte, mai ales că în aceste cuvinte se cuprindea asigurarea formală că ei nu vor fi uitați din grijile aceleia care va ajuta interesele proprii sale țării, stăruint ca drepturile naționale aromânești să fie ținute în seamă.

Cursurile de vară la Valenii de Munte se deschid la 1 August. Anunțările pentru participare la aceste cursuri se fac la redacția ziarului Neamul Românesc.

Legea agrară pentru vechiul regat s'a votat în ultima ședință a camerei cu 217 voturi pentru, și 98 contra proiectului de reformă.

Un curs de apicultură ține părintele Ioanichie Oprean în comuna sa Târnăvița (posta Branșca), jud. Hunedoara, din 13—28 Iulie n. a. c. Iau parte un însemnat număr de studenți în teologie și elevi dela școala normală «Andrei Șaguna». În scopul răspândirii apiculturii recomandabil ar fi să participe și cât mai mulți preoți și învățători, căci nici una din îndeletnicirile intelectualilor la sate nu e atât de frumoasă, plăcută și rentabilă ca tocmai albinăritul, prea puțin obișnuit la noi; ear păr. Oprean are faima unui bun stupar.

Cinema Apollo, Piața Unirii, Sibiu. Astăzi și în fiecare seara la ora 7 și 9: *Cesarina*, stăpâna lumii, cel mai interesant film din vara aceasta, cu artista Mia May. Tot a doua zi serie nouă.

Poșta redacției

I. C. în Ș. In numărul viitor.

I. P. în S. Urmează, cu omiterea unor păreri care ar putea fi supărătoare pentru cei direct interesați.

Nr. 1761/1921

(96) 1—3

Concurs

Pentru complectarea postului de profesor de religie la liceul de fete «Regina Maria» din Cluj sistematizat prin hotărârea ministerului instrucțiunii Nr. 326/VI din 1921 prin aceasta publicăm concurs.

Petenții pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate cari întrunesc condițiile stabilite în actul rezortului de culte Nr. 12.273.919.

Vor fi preferiți cei cu studii academice. Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de ministrul instrucțiunii pentru profesori de religie.

Cererile de concurs instruite cu documentele necesare se vor înainta Consistorului diecezan din Cluj până la 20 August 1921 st. n. Cluj, la 5 Iulie 1921.

Consistorul Diecezan.

Nicolae Ivan
arhim. preș. consist.

Nr. 1761/1921

(95) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II-lea de profesor de religie la școala normală și școala civilă din Cluj sistematizat cu hotărârea rezortului cultelor și instrucțiunii Nr. 233.920 din 26 Ianuar 1920, prin aceasta publicăm concurs.

Petenții pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate și studii teologice ordinare, cari întrunesc condițiile stabilite în actul rezortului de culte Nr. 12.273.919 și vor fi preferiți cei cu studii academice.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de ministrul instrucțiunii pentru profesorii de religie. Cererile de concurs se vor înainta Consistorului diecezan până la 7/20 August 1921.

Cluj, la 5 Iulie 1921.

Consistorul Diecezan:

Nicolae Ivan
arhim. preș. consist.

Nr. 287/1921.

(103) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala primară confesională ort. rom. din Cărpiniș, tractul Mercurea, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt: 300 Lei dela biserică și întregirea dela stat, cvartir în natură și 10 Lei relut de grădină.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul deschis oficiului protopopesc subsemnat. Petenții sânt invitați a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Alesul va fi obligat a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei Dumineca și în sărbători.

Mercurea, 18 Iunie v. 1921.

Oficiul protopopesc al Mercurei în înțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Avr. S. Pečurariu,
protopop.

Nr. 1741/1921

(93) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de profesor de religie la liceul «Mihal Viteazul din Alba-Iulia», sistematizat prin hotărârea din 17 Iulie Nr.-11.828-920 a Secretariatului general, prin aceasta publicăm concurs.

Petenții pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate, cari întrunesc condițiile stabilite în actul Resortului de culte Nr. 12273/1919, și vor fi preferiți cei cu studii academice.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de Ministerul instrucțiunii pentru profesor de religie.

Cererile de concurs se vor înainta Consistorului diecezan din Cluj până la 20 August 1921 st. n.

Cluj la 5 Iulie 1921.

Consistorul diecezan din Cluj.

Nicolae Ivan,
arhimandrit prezident.

Nr. 62/1921 par.

(92) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională ort. română din comuna Hendorf, protopresbiteratul tractului Sighișoara, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: 300 Lei dela popor prin repartitie, restul dela stat votat deja.

Locuință în edificiul școlii din o odaș. Relut de grădină 10 Lei. Lemne 4 stânjini.

Alesul, pe lângă prevederea învățământului școlar la ambele cursuri, mai are a conduce elevii în biserică, având în Dumineci și sărbători și zile liturgice a cânta la utrenie și liturgie, și la alte servicii divine.

La înmormântări va avea a cânta răspunsurile funebrele.

Cei capabili de a forma și conduce corul tinerimii vor fi preferiți și remunerați. Concurenții înainte de alegere se vor prezenta înaintea poporului în biserică spre a-și dovedi aptitudinea în cântări și tipic.

Cererile de concurs instruite cu documentele prescrise au să și le aștearnă oficiului protopresbiterat în Sighișoara.

Hendorf, 13/26 Iunie 1921.

Comitetul parohial ort. român:

Andrei Moldovan, I. Hantău, Zaharie Piroș,
par., prez. com. par. notar. episcop I cassar.

Văzut: **Dimitrie Moldovan,**
protopop

Nr. 251/1921

(99) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din Suciul de jos (clasa II a.) protopresbiteratul Cetatea de piatră se publică concurs cu termen de 30 zile calculat dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor trimite în termenul fixat subsemnatului oficiu.

Concurenții sânt în drept cu observarea dispozițiilor reglamentare să se prezinte în parohia la biserică în vreo Duminecă ori sărbătoare pentru a cânta, predica ori celebra și să facă cunoștință cu credincioșii.

Lăpușul-unguresc, la 14/27 Iunie 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. român al tractului Cetatea-de-piatră în înțelegere cu comitetul parohial.

Zaharie Manu,
protopresbiter.

(102) 1—3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a doua catedre de învățător la școala noastră confesională ortodoxă română din comuna Rotbav se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Învățătorul ales și întărit va avea:

1. Salar dela biserică 500 lei anual.

2. Cvartir natural sub Nr. 196 și Nr. 5 a. În cazul când învățătorilor aleși nu le vor conveni cvartirele naturale, biserica le va plăti bani de cvartir conform legii.

3. Fie-care învățător are dela Comuna politică 5 stânjini de lemne, — loco în pădure.

4. Toate celelalte adaose se vor cere dela stat. Amândoi învățătorii au să conducă școlarii Duminecă și sărbătoarea la biserică și să cânte cu ei răspunsurile liturgice.

Doritorii cu să-și înainteze rugărilor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, să-i cunoască poporul.

Din ședința comitetului parohial.

Rotbav, 31 Mai 1921.

Ioan Iorga,
secretar.

Ioan Marin,
paroh—prezident

Aprobat:

Dr. V. Saftu,
protopop.

Nr. 357/1921

(94) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătorescilor dela școlile confesionale ort. română din protopopiatul Abrudului, comunele mai jos însemnate, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Bucium Cerbu**, salar 200 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir, grădină și lemnele de foc necesare în natură.

2. **Bucium Isbita**, salar 300 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, relut de cvartir și grădină legal și lemnele de foc necesare.

3. **Bucium Muntari**, salar 300 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir, grădină și lemne de foc în natură.

4. **Bucium Poieni**, salar 500 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir în natură, relut de grădină legal și lemnele de foc necesare.

5. **Bucinginea**, salar 350 Lei din repartitie și restul întregire dela stat cvartir în natură, relut de grădină legal și lemnele de foc necesare.

6. **Ciuruleasa**, salar 300 Lei și restul întregire dela stat, cvartir și relut de grădină legal și lemnele de foc necesare.

7. **Galați**, salar 320 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir în natură, relut de grădină legal și lemnele de foc necesare.

8. **Presaca**, salar 300 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir în natură, relut de grădină legal și 5 stânjini lemne.

9. **Sohar**, salar 200 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir în natură, relut de grădină legal și lemnele de foc necesare.

10. **Trâmpoale**, salar 400 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir și lemnele de foc în natură și relut de grădină legal.

11. **Valea Bulzului**, salar 300 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir și grădină în natură și lemnele de foc necesare.

12. **Vârtope**, salar 200 Lei din repartitie și restul întregire dela stat, cvartir și grădină în natură și lemnele de foc necesare.

Cei ce doresc a ocupa vreunul din aceste posturi să-și înainteze rugărilor instruite cu documentele cerute de lege, subsemnatului oficiu în termenul arătat și să se prezenteze în vreo Duminecă ori sărbătoare în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului în înțelegere cu comitetele parohiale.

Abrud, 16 Iunie 1921.

Petru Popoviciu,
protopop.

Nr. 169/1921

(100) 1—3

Concurs

Pentru întregirea alor două /2/ posturi vacante de învățători la școala noastră confesională din **Borgobistrița**, în sat și la «Pusta», protopresbit. Bistriței, se publică concurs cu termen de 25 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt: 1. Salar după lege, și anume: dela comuna bisericăscă câte 600 lei, iar restul întregire dela stat; 2. Cortel în natură în edificiul școlii și grădină de legume.

Reflectanții își vor înainta cererile snștinite cu documentele de calificare la Oficiul protopresb. ort. rom. în Bistrița și se pot prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Cei aleși vor avea să conducă în Dumineci și sărbători elevii la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie.

Bistrița, 25 Iunie 1921.

Oficiul protopresb. ort. rom.

Gregoria Pletosu,
protopop.

La Bibliotecă arhidiecezană se află de vânzare

Istoria bisericăscă a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române